

Steenmeel als herstelmaatregel

Een dag met verdieping en discussie

maandag 18 februari 2019

foto Wim de Vries

Doel van de dag

Het formuleren van antwoord op onderstaande drie hoofdvragen op basis van inzichten vanuit verschillende disciplines, invalshoeken en discussies met experts:

- 1 Wat zijn de kansen en risico's van het gebruik van steenmeel: waar, in welke habitats?
- 2 Is toediening steenmeel een no-regret maatregel? Zo ja, hoe/waar? Zo nee, waarom niet?
- 3 Wat zijn de belangrijke kennishiaten? Zijn deze te prioriteren voor onderzoek?

Aanpak

- elke lezing duurt 20 minuten met aansluitend 10 minuten ruimte voor inhoudelijke vragen en discussie;
- de sprekers geven in hun presentatie op één sheet ook antwoord op de drie vragen hierboven; deze antwoorden vormen het uitgangspunt van de einddiscussie;
- bevindingen worden gerapporteerd als artikel in het Vakblad Natuur, Bos en Landschap.

Dagvoorzitter

Prof. dr. Rudy van Diggelen, Ecosystem Management Research Group Univ. Antwerpen

Waar

Cultuur- en Congrescentrum Antropia in de 'Grote Tuinzaal' (in houten gebouw in de tuin)
Landgoed de Reehorst, Hoofdstraat 8, 3972 LA Driebergen

T: 0343 531 818; W: www.antropia.nl

Antropia is goed bereikbaar met de trein (station Driebergen-Zeist) en met de auto (afslag Driebergen A12; gratis parkeren)

Deelname

Deelname op uitnodiging (maar wel aanmelden via www.natuurkennis.nl)

foto Marijn Nijssen

9.45-10.00 Inloop met koffie
10.00-10.15 Welkom en opening door de dagvoorzitter

Presentaties over “De relaties landschap - bodem - bodemchemie”

10.15-10.45 Jan Sevink: *‘Bodemvorming en -successie in landschappelijk perspectief’*
10.45-11.15 Wim de Vries: *‘Afnemende zuurdepositie en doorgaande bodemverzuring: hoe zit dat?’*

11.15-11.30 KORTE KOFFIEPAUZE

11.30-12.00 Huig Bergsma: *‘De minerale motor en verlies van mineralen als gevolg van verzuring’*

12.00-13.00 LUNCH (in het restaurant in het hoofdgebouw)

Presentaties over “De relaties stikstof - plant - fauna”

13.00-13.30 Roland Bobbink: *‘Effecten van stikstof op bodemprocessen en biodiversiteit’*
13.30-14.00 Joost Vogels: *‘Veranderende nutriënt-ratio’s als gevolg van stikstofdepositie, bodemverzuring en mitigerende maatregelen: implicaties voor ongewervelden’*
14.00-14.30 Arnold van den Burg: *‘Gaat steenmeel ook sperwers helpen: wat zijn de verwachte effecten tot in de top van de voedselketen?’*

14.30-14.45: KORTE PAUZE

14.45-16.00 Discussie
Conclusies resulterend in een overzicht van kennis en antwoorden op de 3 hoofdvragen van de dag

16.00-17.00 BORREL

foto Mark van Mullekom

Vereniging van Bos- en Natuurterreineigenaren (VBNE)

Princenhof Park 7
3972 NG Driebergen
info@vbne.nl
www.vbne.nl

Het Kennisnetwerk OBN wordt gecoördineerd door de VBNE en gefinancierd door het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en BII12.

www.natuurkennis.nl